

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 594/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., nar..., t. č. vo výkone trestu, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a porušenie čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžnč/6/2010 a jeho uznesením z 22. júna 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. augusta 2011 doručená sťažnosť J. Š., nar..., t. č. vo výkone trestu (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 1 dohovoru postupom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžnč/6/2010 a jeho uznesením z 22. júna 2011.

Sťažovateľ podal 7. septembra 2009 žiadosť o informáciu podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) rozhodnutím sp. zn. Ei 112/09 zo 14. septembra 2009 jeho žiadosti nevyhovel. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Po preskúmaní obsahu žiadosti som rozhodol, že požiadavkám žiadateľa nie je možné vyhovieť.

Fotokópie upozornení prokuratúra nevydáva. Upozornenie sa doručuje iba orgánom, ktoré sú oprávnené vykonať nápravu vo veci.

Obdobne ani spôsoby vybavovania podnetov prokuratúra nesprístupňuje, pretože na to nie je zákonný dôvod. Vybavenie podnetu sa doručuje iba oprávnenej osobe, či už fyzickej alebo právnickej.

Doručovanie uznesení o začatí trestného stíhania je taxatívne vymedzené v ust. § 199 Trestného poriadku a nasl., a orgány činné v trestnom konaní podľa týchto ustanovení striktné postupujú. Iné možnosti ako tam uvedené, neexistujú.

Poskytovanie podobizni prokurátorov a iných osobných údajov je vylúčené v zmysle ust. § 9 zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

Z týchto dôvodov, keďže som nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by oprávňovali splnenia Vašich požiadaviek, som rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.“

Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ odvolal; odvolanie bolo doručené generálnej prokuratúre 29. septembra 2009. Generálna prokuratúra rozhodnutím sp. zn. Ei 112/09 z 1. októbra 2009 odvolanie sťažovateľa zamietla s tým, že v rozhodnutí bol sťažovateľ poučený, že rozhodnutie o nevyhovení jeho žiadosti možno preskúmať v súdnom konaní podľa osobitného zákona [§ 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)]. Na základe uvedeného sa sťažovateľ na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) návrhom z 28. mája 2010 domáhal rozhodnutia, ktorým súd uloží generálnej prokuratúre

povinnosť v lehote 30 dní konať a rozhodnúť vo veci sp. zn. Ei 112/09 podľa § 250t ods. 4 OSP. Vzhľadom na to, že generálna prokuratúra je orgánom s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okresný súd uznesením č. k. 14 S/1/2010-10 zo 16. júla 2010 (právoplatnosť nadobudlo 21. júla 2010) postúpil vec najvyššiemu súdu ako vecne príslušnému vo veci konať a rozhodnúť. Najvyšší súd uznesením č. k. 8 Sžnč/6/2010-18 z 22. júna 2011 konanie o návrhu sťažovateľa proti nečinnosti generálnej prokuratúry zastavil. Svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Podľa § 250t ods. 1 OSP, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný, môže sa domáhať, aby súd vyslovil povinnosť orgánu verejnej správy vo veci konať a rozhodnúť. Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis.

Inštitút konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy, upravený v štvrtej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, je určený na ochranu fyzickej alebo právnickej osoby, pokiaľ orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom. Základným predpokladom na to, aby súd mohol návrh prejednať a v prípade, ak je dôvodný, návrhu vyhovieť je, aby išlo o nečinnosť orgánu verejnej správy. V zmysle § 244 ods. 2 O. s. p. sú orgánmi verejnej správy orgány štátnej správy, orgány územnej samosprávy, ako aj orgány záujmovej samosprávy a ďalšie právnické osoby, ako aj fyzické osoby, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Prokuratúra ako samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov, ktorá chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb a štátu, vykonáva aj dozor nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy. Prokuratúra pri vykonávaní dozoru nad zachovávaním zákonnosti orgánmi verejnej správy a v danom prípade aj pri vybavovaní podnetu nevystupuje v postavení orgánu verejnej správy, pretože nemá oprávnenie rozhodovať o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy v zmysle § 244 ods. 2 O. s. p. Preto tvrdenú nečinnosť nemožno v zmysle § 250t ods. 1 O. s. p. považovať za nečinnosť orgánu verejnej správy v oblasti verejnej správy.

Podľa § 103 OSP v spojení s § 246c ods. 1 a § 250t ods. 8 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci. Podľa § 104 ods. 1 OSP súd konanie zastaví, ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť. V danej veci je predmetom konania návrh proti nečinnosti orgánu štátu, ktorý nie je orgánom verejnej správy a preto nespadá do právomoci súdov a niet ani iného orgánu, ktorý by bol podľa ústavy a zákona príslušný posúdiť zákonnosť jeho postupu.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky jednomyselne rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku.

O trovách konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože súd návrhu nevyhovel (§ 250t ods. 5 O. s. p.).“

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„Zásadné pochybenie NS SR spočíva v tom, že opomenul prihliadnúť na tú skutočnosť, že v danej veci GP SR v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. a zákona č. 71/1967 Zb. má aj postavenie orgánu verejnej správy a jej štandardné ústavné postavenie splýva s postavením správneho orgánu ako orgánu verejnej správy. Opačný záver by znamenal, že ani rozhodnutia resp. zákonné fikcie rozhodnutia v konaniach v zmysle zákona č. 211/00 Z. z. na GP SR (resp. podriadených zložkách prokuratúry) by nebolo možné preskúmať pred všeobecným správnym súdom, teda ak by sme aplikovali a zovšeobecni právnny názor NS SR v napadnutom rozhodnutí.

Sťažovateľ sa žalobou podľa § 250t OSP domáhal odstránenia nečinnosti v konaní mimo odvolacieho konania podľa § 65 a nasl. Spr. por. na GP SR a preto neexistoval zákonný dôvod na zastavenie konania proti nečinnosti správneho orgánu, hoci ním bola prokuratúra, čím je napadnuté rozhodnutie NS SR procesne nesprávne, arbitrárne (svojvoľné) a zjavne protiústavné. Na základe vyššie uvedeného som presvedčený, že došlo k porušeniu základných práv špecifikovaných expressis verbis v petite tejto sťažnosti...“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„... Najvyšší súd SR... uznesením zo dňa 22. júna 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžnč 6/2010 porušil sťažovateľove základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy ako aj právo na súd a prístup k súdu, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 8 Sžnč 6/2010-18 zo dňa 22. júna 2010 zrušuje a vec sa (mu) vracia späť na ďalšie konanie.

... Najvyšší súd SR sa zaväzuje k náhrade trov konania štátu a sťažovateľa v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti (doručenia) tohto nálezu.“

Sťažovateľ súčasne požiadal aj o ustanovenie advokáta, ktorý by ho zastupoval v konaní pred ústavným súdom s tým, že túto žiadosť odôvodnil *„nepriaznivými osobnými, zárobnými a majetkovými pomermi, dlhodobým VTOS od roku 2006, dlhodobo bez fin. príjmu a zaradenia do práce, exekúciami“*. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd v prípise č. k. Rvp 2092/2011-15 z 8. augusta 2012 informoval sťažovateľa o tom, že na základe zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov bolo v Slovenskej republike na sprístupnenie právnej pomoci osobám v hmotnej núdzi zriadené Centrum právnej pomoci (ďalej aj „centrum“), ktoré s účinnosťou od 1. januára 2012 môže osobám v hmotnej núdzi poskytnúť právnu pomoc, a to aj formou ustanovenia právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom. Ústavný súd preto v označenom prípise odkázal sťažovateľa s jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu na centrum a zároveň ho vyzval, aby mu v lehote 14 dní od jeho doručenia preukázal, že Centru právnej pomoci podal písomnú žiadosť o poskytnutie právnej pomoci a ustanovenie advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vo veci jeho sťažnosti. Ústavný súd zároveň sťažovateľa upozornil, že ak v určenej lehote ústavnému súdu nepreukáže, že Centru právnej pomoci takúto žiadosť podal, môže jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí. Sťažovateľ si označený prípis prevzal 13. augusta 2012.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že k sťažnosti sťažovateľa nie je priložené splnomocnenie na jeho zastupovanie advokátom v konaní pred ústavným súdom a ani na výzvu ústavného súdu, aby sa so svojou žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu obrátil na Centrum právnej pomoci a túto skutočnosť preukázal, v lehote určenej ústavným súdom (a ani do dňa predbežného prerokovania jeho sťažnosti) nezareagoval, a to

napriek tomu, že ho ústavný súd upozornil, že ak mu v tejto lehote uvedenú skutočnosť nepreukáže, môže jeho sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Na tomto základe ústavný súd so zreteľom na nečinnosť sťažovateľa, ktorý nevykonal relevantné úkony smerujúce k zabezpečeniu svojho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, rozhodol o odmietnutí jeho sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2012